

ΛΕΟΦΡΑΔΟΣ ΔΑ-ΒΙΝΤΣΙ (*)

‘Ο Δα-Βίντσι είπε : «Έχω δικό μου μυαλό, και μ’αυτό θέλω νά μελετήσω τόν κόσμο και τή ζωή. ‘Ανάμεσα σ’ ἐμέ και στήν φύσιν, ἄς μὴ μπῆ κανεῖς. Περιφρονῶ τὴν παραδεδομένη παράδοσιν πού σκοτώνει τὴν σκέψιν. Περιφρονῶ κάθε εἶδος δυνάμεως, τοὺς θεοὺς τῶν ἀμαθῶν. Δὲν μιμοῦμαι τὰ ξένα ἔργα. Μεταχειρίζομαι τὴν δική μου κρίσιν, καὶ προσφέρω τοὺς καρποὺς τῆς παρατηρήσεώς μου καὶ τῆς μελέτης μου».

‘Ακούραστος, ἐφέρετο πάντοτε πρὸς τὴν παρατήρησιν, τὴν ἀλήθειαν. Δὲν διεκήρυξε τ’ ἀποτέλεσμα τῶν ἀνακαλύψεών του, καθὼς κάνουν οἱ ἐξερευνηταί, δὲν ἠθέλησε νάκουσῃ τὸ πλῆθος τὰς ὁμιλίας πού εἶχε μὲ τὴν φύσιν. ‘Ολοῦ τὸ μάτι καὶ ἡ σκέψις τοῦ μεγάλου αὐτοῦ διευθύνονται, ἐκεῖ φυτρώνουν σπόροι ἀλήθειας. «Σὰν πέση ἓνα βῆρος ἀπὸ ψηλά, λέγει, πέφτει ἴσια κάτω, δὲν πηγαίνει σὰν τρελλὸ γυρίζοντας σὲ διάφορες γραμμὲς» καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ ἴσος δρόμος τῆς φύσεως. ‘Η φύσις, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Δα-Βίντσι, ἔχει μέσα τῆς φιλοσοφικῆς ἔννοιαν, καὶ κυττάζει προσεκτικὰ ὅλας τὰς ιδιότητας τῶν σχημάτων. ‘Εχει προσδιορίσει ὅλας τὰς αἰτιολογικὰς ἀνάγκας. ‘Η φύσις ἀποτελεῖται ἀπὸ θεῖαν οὐσίαν. Σ’ αὐτὴ ζῇ τὸ λογικὸν τὸ νόμου τῆς. ‘Η φύσις δημιουργεῖ ὅλα, καὶ γιὰ ὅλα φροντίζει. ‘Οπου ὁ Δα-Βίντσι δοκιμᾶζει νὰ ἐξαγάγῃ διδάγματα ἀπὸ τὰ πειράματά του, ἐπιστρέφει στὴν πρόνοιαν τῆς φύσεως.

‘Η φύσις εἶναι μήτηρ πάσης τέχνης καὶ ἐπιστήμης, ὁ ἀνθρώπος πού θέλει νὰ μαθαίνει, πρέπει νὰ συνεννοεῖται πάντα μαζί της. Τὸ χέρι της μόνο θὰ τὸν διευθύνῃ εἰς τὰς ἐρεῖας του. «Γίνου μαθητῆς τῆς φύσεως καὶ θὰ γιαντρευθῇς ἀπὸ κάθε ἀνοησία». Γιὰ νὰ μὴ λαθεῖ κανεῖς ποτὲ, θὰ ἔπρεπε νὰ συγκρατῇ τὴν ἀναπνοὴ τῆς φύσεως, αὐτὴ νὰ περιγράψῃ μὲ κάθε λεπτομέρεια. Στὸ δρόμο τῶν ἐρευνῶν του βάζει ἀναριθμητοὺς φάρους πού τὸν φωτίζουν. Διαθέτει ἡ φύσις κάτι μ’ ἓνα τρόπο, καὶ σὺ θὰ τὸ ζωγραφίσῃς τέλεια πῶς ἀπὸ τὰς διαταγὰς της. Στὸ κάθε τί, μελετᾷ τὴν φύσιν. Νὰ ἐκτείνῃ εἰς ὅλην τὴν ἀπέραντη φύσιν ἓνα διαφανὴ ἀπέραντον πέπλον καὶ νὰ τὸν σφίξῃ τόσο στὸ σῶμα του, ὥστε νὰ μείνῃ ἀπ’ ὅλα ἡ ἀληθινὴ ἀποτύπωσις : Ἰδοὺ ἓνα τολμηρότατον ὄνειρο, πού φτάνει στὸ νοῦ ἐνὸς γίγαντος μόνον.

Τὸ χέρι πού κινεῖ τὸ πινέλο, εἶναι τὸ σοφώτατο χέρι ἐνὸς Ἀρχιμήδους. Στὸ μαθητὴ τοῦ Verrochio οἱ σύγχρονοι γνώρισαν τὸ μυαλὸ τοῦ σοφοῦ τῶν Συρακουσῶν. Κι’ ἀληθινὰ, φαίνεται πὼς ἡ φύσις τοῦ παραχώρησε ἐκεῖνο τὸ μαθηματικὸ ἐργαλεῖο ἀλάθευτης ὀριστικότητος... Τὸ κάθε τι εἶναι σφαιρικό, ὅταν δὲν περνᾷ ἀπὸ τὴν πείραν. ‘Η πείρα εἶναι στὴ καρδίᾳ τῆς φύσεως, καὶ καθὼς δὲν πλανᾶται ἡ φύσις ἔτσι δὲν μπορεῖ νὰ λαθεῖ καὶ ἡ πείρα. Εἶναι κι’ αὕτῃ μήτηρ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν. Εἶναι ἡ μόνη καθαρά πηγὴ τῶν γνώσεως. ‘Η φύσις διδάσκει πὼς ὅλα συμβαίνουν βαθιηδόν. «‘Αν θέλεις ν’ ἀναβῇς στὸ ὕψος ἐνὸς οἰκοδομήματος, πρέπει νὰ πᾶς σκαλὶ-σκαλί, διαφορετικὰ θὰ εἶναι ἀδύνατο. ‘Ομοῖα καὶ ἡ φύσις σὲ μαθαίνει εἰς τὴν τέχνην ἂν θέλεις νὰ ξέρῃς τὰ σχήματα τῶν πραγμάτων θάρχισις ἀπὸ τὰ ἰδιαιμετα καὶ μὴ πηγαίνεις στὸ δευτέρο, ἂν δὲν ἔχῃς καλὰ στὸ νοῦ τὸ πρῶτο».

*) Συνέχεια.

‘Ο Δα-Βίντσι ἀνέλυε τὴ ζωικὴ καὶ φυσικὴ κατασκευὴ τῆς δημιουργίας τοῦ Σύμπαντος. Μετὰ τὴν μορφή τοῦ εἶδους τοῦ ἀνθρώπου, ἤρχετο ἡ μελέτῃ τοῦ πιὸ λεπτοῦ καὶ ἀπλοῦ ἀνθους. ‘Επειτα ἐστρέφετο στὸν οὐρανὸ καὶ στᾶστρα. ‘Ο Δα-Βίντσι μποροῦσε νὰ πῇ, πὼς μόνος του ἀγκάλιασε μὲ περίπτεριν Τιτάνους, ἐμελέτησε καὶ ξεκαθάρισεν ὅτι περικλείει ὁ κόσμος. ‘Ο ζωγράφος τοῦ *Μυστικοῦ Δείπνου*, ἔπερνε κατὰ-καρδὰ τὰ δυσανάλογα ἔργα, κατεγίγνετο στὴν ἀνατομία. Περγοῦσε νύκτες ὁλόκληρες μὲ ἀνθρώπους κομματιασμένους καὶ ξεδαρμένους, ἐπέβαλλε στὸν ἑαυτὸ του τὴν πιὸ ἐπιμελημένην ἔρευνα σὲ χίλια πειράματα π.χ. νὰ παρατηρῇ μέσα στᾶπτερα ἄλλα ὅλας τὰς κινήσεις τῆς καρδιάς — ὄργανο θαυμάσιο πού τὸ ἐφεύρεν ὁ ὑπέρτατος Διδάσκαλος — νὰ μελετᾷ τὴν ἀδιάκοπον ἀνανέωσιν τοῦ κρέατος τῶν ζώων, τὸν αἰώνιον θάνατον καὶ τὸ αἰώνιο ξαναγέννημα, νὰ περνᾷ ἀπὸ τὸ ἀνατομικὸν πεδίον στὸ φυσιολογικόν, ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν ἔρευναν στὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐπιδέξια νὰ ἐκθέτῃ τοὺς νόμους τῆς κινήσεως καὶ τῆς θερμότητος, τοὺς φυσικοὺς λόγους τῆς ἀνθρωπολογίας, γεωλογίας, βοτανικῆς.

Στὰς φωνὰς πού τονίζουν τὸν ὕμνο τῆς φύσεως, ἀναμνησθόνται ἐκεῖνες πού ἐπαινοῦν τὴν ἐπιστήμην. «‘Ω θαυμαστὴ ἐπιστήμη, διατηρεῖς στὴ ζωὴ τὴς ἐξωθωριασμένους ὁμορφίης τῶν ἀνθρώπων, πού ἀδιάκοπα ἀλλάζουν ἀπὸ τὸν καιρὸ πού τὰς ὁδηγεῖ στὰ γηραιά, καὶ τέτοια ἐπιστήμη ἔχει τόσην ἀναλογία μὲ τὴ θεῖα φύσιν, ὅση τὰ ἔργα της μὲ ἐκεῖνα τῆς φύσεως καὶ γιὰ τοῦτο λατρεύεται».

Γιὰ νὰ ἰδῇ ὅλα τὰ θαυμασιὰ τῆς φύσεως, ὁ Δα-Βίντσι, γυρίζει δῶ κι’ ἐκεῖ, καὶ θάθελε νὰ ἰδῇ μὲ τὰ μάτια του τὸ Σύμπαν. Δὲν εἶχε τὰ μέσα καὶ ἐταξίδευεν ἔχων κάποια θέση, τὴς περισσότερες φορὲς ὡς μηχανικός. Ἀφῆσε κάποιο σκίτσο γιὰ τὴν Ἀνατολίην, ἐσχεδί.σε τὸ τρέξιμο τοῦ Εὐφράτη καὶ Τίγρεως, μίλησε γιὰ τὸ Sacro Seldano τῆς Βαβυλωνίας, περιέγραψε τὰς μαγείας τῆς Κύπρου «πού ἀκόμα καλεῖ τοὺς ἀλήτες ταξιδιώτες μέσα στὴς δροσερὲς πραινίδες της».

‘Ο Δα-Βίντσι ἦταν, συγχρόνως, καλλιτέχνης ποιητῆς καὶ ἐπιστήμων. Εἶνε ἰδιότροπος ὅσον καὶ ἡ φύσις. Γιὰ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰς ἀνακαλύψεις του, ἐπωφελεῖται ἀπ’ ὅτι, δῆποτε. Τὸν ἐνδιαφέρουν αἱ περιπέτειαι τῶν ταξιδιωτῶν, καὶ ἔξαφνα πέρνει γιὰ δική του τὴ καταστασὶ των. ‘Η φύσις τῆς πατρίδας του τοῦ ἐφαίνετο θινωμαστὴ, ποικιλοτάτῃ προβλεπτικῇ σ’ ὅλας τὰς ἀνάγκας κι’ ἐπιθυμίας τοῦ καλλιτέχνη καὶ ἐπιστήμονος. ‘Ο Δα-Βίντσι λίγο γνώριζε τὴ μεσημβρινὴ Ἰταλία ἀντίθετα, γνώριζε τὴν βορεινήν. ‘Οπου κι’ ἂν πήγαινε παρατηροῦσε προσεκτικὰ καὶ περιέγραφε τὸ κάθε τί. Ταξίδευε ἔχων τὸν νοῦ προσηλωμένον στὰ ἔργα τῆς φύσεως. Μελετᾷ τὰς πηγὰς, τὴν θορυβώδη πορείαν τῶν ποταμῶν. Περιγράφει τὴν θάλασσαν ὡς ἔξης : ‘Η κυμαινομένη θάλασσα δὲν ἔχει γενικὸ χρώμα. ‘Οποῖος τὴν κυττάζει ἀπὸ τὴ γῆ, ἔχει χρώμα σκοτεινὸ, καὶ τόσο πιὸ σκοτεινὸ ὅσο πλησιέστερα στὸν ὀρίζοντα βρίσκεται καὶ βλέπει μερικὰς λάμψεις φωτεινὰς πού ἀργοκινεῖνται σὰν ἄσπρα πρόβατα σὸ κοπάδι. ‘Οποῖος βλέπει τὴ θάλασσα ψηλὰ ἀπ’ ἄλλῃ θάλασσα, τὴ βλέπει γαλανή. Καὶ τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ἀπὸ τῆ γῆ ἡ θάλασσα φαίνεται σκοτεινὴ, γιὰτὶ βλέπεις σ’ αὐτὴ τὰ κύματα πού καθρεφτίζουν

ΞΕΝΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

τό σκοτάδι τῆς γῆς. Καί ἀπό ψηλά ἐπάνω στή θάλασσα, φαίνεται γαλανή, γιατί βλέπεις στά κύματα τόν γαλανόν ἀέρα ἀπό γαλανά σώματα κ' ἰθρεπιζόμενον». Ὁ Δα-Βίντσι συνείθιζε νά σκέπτεται στά θαυμαστά ἀποτελέσματα τῆς φύσεως, στή κίνησι, στή ζωή, στίς αἰώνιες παραλλαγές. Ἀπό ἓνα μόνο φαινόμενο πού παρατηρεῖ, ἐκινούντο στό μυαλό του εὐρύτατες ιδέες.

Βρίσκει μίαν ἱστορία τῆς γῆς ἀνάμεσα στούς αἰώνες. Δέν προσέχει στό μούγγρισμα τῶν κυμάτων. Ἡ Μεσόγειος τοῦ παρουσιάζεται σάν ἓνα μεγάλο ποτάμι, πού κι' αὐτό ἀκόμα θά στερεθῇ τὸ νερό. Καί ἡ σπουδή τῆς θαλάσσης καί τῶν βουνῶν, θά ἀνυψώσῃ τὴν σκέψιν του εἰς τὰς ὑψηλότερας σφαίρας τῆς διανοίας, δίχως ποτέ νὰ τοῦ ταράξῃ τὴν ψυχὴν. Ἡ φύσις στά πανύψηλα βουνά γυμνῇ ἀπὸ δένδρα, χόρτα, λουλούδια, ἐνδιέφερε τὸν Δα-Βίντσι σάν τὴν φύσιν τὴν στολισμένην μὲ τὸ πλουσιώτερο φόρεμα τῆς βλαστήσεως.

Ἡδύνατο εὐκόλα, ἀνεβαίνειν σὲ ἓνα λόφον νά μελετήσῃ τὰς ποικιλίας τοῦ φωτός, τοῦ σκότους, σιτὼν ἡσυχον οὐρανόν, στά διάφορα ὑψώματα, νά παρατηρήσῃ τὰ πολὺπλοκα ἀποτελέσματα τῆς πυκνώσεως καί τῆς ἀραιώσεως τοῦ ἀέρος. Ἡμποροῦσεν ἀκόμα νά ἐπωφεληθῇ ἀπὸ τὴν πείραν τῶν Ἀλπινιστῶν πού ἀνεβοκατεβαίνουν στά βουνά τους, ὑποχρεωμένοι ἀπὸ τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς.

Στὴ καρδιά ἐνὸς καλοκαιριοῦ, ὁ Δα-Βίντσι ἀνέβηκε σὲ τόσον ὕψος, «πὺς σχεδὸν περνάει τὰ σύννεφα» στὸ Monte Rosa πὺς ἡ βάσις, λέει ὁ ἴδιος, γεννᾷ τὰ τέσσαρα ποτάμια πὺς βρέχουν σὲ τέσσαρες ἀντίθετες ὀψεις ὅλη τὴν Εὐρώπῃ, καὶ πὺς στὴν κορυφὴν τοῦ σπάνια ἔπασσε χιόνι, μὰ μόνο καλοκαιριᾶτικο χαλάζι, σάν τὰ σύννεφα βρίζουνται στὸ μεγαλύτερο ὕψος. Καὶ τέτοιο πάγο, ὑψωμένον ἀπὸ τοὺς βῆμοις τοῦ χαλαζιοῦ τοῦ Ἰουλίου, βρῆκε ἄφθονο, καὶ εἶδε σκοτεινὸν ἀπὸ πάνου μου τὸν ἀέρα, καὶ τὸν ἥλιο πὺς χτυποῦνε τὸ βουνὸ φωτεινότερο ἀπὸ τίς χαμηλές πεδιάδες, γιατί λιγώτερος πάλιν ἀέρας ὑπάρχει μετὰ τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ ἐκείνου καὶ τοῦ ἡλίου».

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΒΡΑΔΥΑΣΜΑΤΑ

Κάτι σὰ στερεὸν φίλλ
ὁ ἥλιος σοῦ ἀργοδίνει,
Κ' ἓνας φωτισσιέφανος
Μὲς τὰ μαλλιά σου σβύνει.

Γύρω μας τοῦ δειλινοῦ
Θλίψες μαβιές π' ἠγαθύνουν,
Κύττα ! σιὺς ροδότοπους
Κάποιοι ἄγγελοι πεθ' αἰνούν...

Πάει... ἀπ' τὰ μαλλάνια σου
Κύλησε ἡ βροχοστάλα,
Καὶ ἀγωνιοῦν οἱ ἀντιφεγγιές
Σὲ δάκρυα τρισμαγάλα...

Ὡ ! ἡ λάμψη πὺς ἔσβυσε !
Ψυχὴ μου πῶς τὴν εἰώνεις
Τὴν ἀτέλειωτη νυχτιά,
Πὺς ἐσθ', ὦ πόθε, ἀπλώνεις !

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΡΝΑΡΟΣ

Τὸ βραβεῖον Νόμπελ διὰ τὴν φιλολογίαν ἀνευεμήθη ὑπὸ τῆς Σουηδικῆς Ἀκαδημίας διὰ τὸ 1921 εἰς τὸν Ἀνατόλ Φράνκ, ἐπιφανὲς στουλιστὴν ἐν τῇ συγχρόνῳ Γαλλικῇ λογοτεχνίᾳ, ἱστορικὸν φιλόσοφον καὶ φιλέλληνα ἐκ τῶν διαθέρμων. Συνυποψήφιστοι ἦσαν ὁ Δ' Ἀννούτσιο καὶ ὁ Γκόρκυ. Τὸ βραβεῖον ἀνῆρχετο ἐφέτος εἰς 130,000 κορώνες, ἤτοι 400,000 περίπου φράγκα.

— Οἱ Παρισιοὶ καλλιτέχνη διωγράψαν ἑορτὴν εἰς μνήμην τοῦ ἐσχάτως ἀποθανόντος μεγάλου Ἰσπανοῦ ζωγράφου Πραντίλα.

— Ἐξεδόθησαν τ' ἀπομνημονεύματα τοῦ μεγάλου δραματικοῦ συγγραφέως Στρίνμπεργ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ υἱὸς τῆς δούλας».

— Προσεχώρσθ' ἀνεγερθῇ ἐν Παρισίοις μνημεῖον πρὸς τιμὴν τοῦ Μπριγιὰ Σαβαρίν, διασήμε... μαγειροῦ ἐπὶ Ναπολέοντος.

— Εἰς τὴν Διέγην ἐγένετο ἐκθεσις τῶν ἔργων τοῦ ὀνομαστοῦ διὰ τὰ πολεμικὰ σκίτσα του Ὁλλανδοῦ ζωγράφου Ραιμαϊκερς. Ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἐγένοντο ἐκθέσεις Ἰαπωνικῶν καὶ Σινικῶν ἀντικειμένων τέχνης, ἄλλη ἐπίσης ἐκθεσις ἀρχαίων πλαγγόνων.

— Εἰς τὸ Μομπελιὲ ἐγένοντο τ' ἀποκλυπτῆρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Ραμπελαί.

— Ἐγένετο εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν ἡ δεξιῶσις τοῦ νέου Ἀκαδημαϊκοῦ Ρεντιέ, ὅστις ὠμίλησε διὰ τὸ ἔργον τοῦ Ροστιάν.

— Ἐν Μασσαλίᾳ θά ἀνεγερθῇ μνημεῖον πρὸς τιμὴν τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πεσόντων Γάλλων στρατιωτῶν.

— Εἰς τὸ φθινοπωρινὸν Σαλὸν τῶν Παρισίων ἐξετέθη πληθώρα ἔργων νέων ζωγράφων ἐν οἷς καὶ φουτουριστῶν. Οἱ κριτικοὶ ἐπετέθησαν κατὰ τῶν νέων τάσεων τῆς ζωγραφικῆς.

— Ἀπέθανεν ἐν Λονδίνῳ ὁ γνωστότατος Ἀγγλος δημοσιογράφος Ἀρθούρος Πήρσον, ἰδρυτὴς καὶ διευθυντὴς τῶν φερόντων τὸ ὄνομα του γνωστῶν «Μαγκαζίν» καὶ περιοδικῶν. Ἐνῶ ἐλάμβανε λουτρὸν ὀλισθήσας ἐκτύπησεν εἰς τὸν μῆνιγγα καὶ ἀπολέσας τὰς αἰσθήσεις ἀπέθανεν ἐκ πνιγμοῦ. Γενόμενος τυφλός, ὑπῆρξεν ὁ ἰδρυτὴς Ἀσλίου τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τυφλωθέντων πολεμιστῶν Συγκλητικὸν ἥτο τὸ θέαμα ἐκατοντάδων τυφλῶν ἀκολουθούντων τὴν κηδεῖαν του.

— Εἰς τὸ Ἰταλικὸν περιοδικὸν «Il Convegna» ἐδημοσιεύθη μελέτη περὶ τοῦ Θεοτοκοπούλου (Il Greco) μετ' εἰκόνων, γραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Α. Mayer.

— Ἡ Ντοῦζε μετὰ εἰκοσαετὴ ἀποχὴν ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἐνεφανίσθη εἰς τὰ Ἰταλικά θέατρα δίδουσα ἀνὰ τρεῖς παραστάσεις εἰς κάθε μεγαλοῦπολιν.

— Μία εἰκὼν τοῦ Γκαίνσποργκ τὸ «Γαλανὸ ἀγόρι» εὐρισκομένη εἰς χεῖρας τοῦ δουκὸς τοῦ Οὐεστμίνστερ ἐπωλήθη ἔξω τῆς Ἀγγλίας, ὥς καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ Ραϊνὸλδ «Τραγικὴ Μοῦσα».

— Τὸ «Βιβλίον τῆς ἀπελπισίας» τοῦ Ἀρνο Χόλτς, ἐνὸς ἐκ τῶν καλλιτέρων ποιητῶν τῆς συγχρόνου Γερμανίας, εἶδε τὸ φῶς ἐσχάτως.

— Ὁ Χόλτς καλεῖ τὸ ἔργον του : «Πανδαιμόνιον καὶ Πάνθεον». Εἰς τὸ βιβλίον συναντῶνται ἀστραπαὶ μεγαλοφύας, φιλολογικαὶ ἀκροβασίαι καὶ ἀπεριόριστος πικρία ἐνὸς ἀθλίως φτωχοῦντος ταλάντου.

— Εὐμένεστατα ἐκρίθη τὸ νέον δραματικὸν ἔργον τοῦ Σνάϊδερ «Ὁ ἐξ ἀργίλλου θεός», παρασταθὲν εἰς τὸ Παρισινὸν θέατρον Ἀντοίν. Τὸ κύριον πρόσωπον εἶνε ἐν εἰδος ὑπερανθρώπου, διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ὑπάρχει τίποτε ἐκτὸς τοῦ ἀγνοῦ λογισμοῦ.